

պալատէ մէջ քիւր իւր էտման զե-
ված , վէ կերէք մօտէ յին խեղդի-
նէրն առնէն թէլէկրօթ մէկ մուրու
Սալիտ պէյ , վէ միւրազմ Մէհէմ
մէտ աղա , Հասան պէյ , վէ 15-20
բօլիս նէֆէրաթը իւր ժանտարմայար
մէվճուտ խորէր :

Տէտիք եա , իշ հիւրմ տէրէնէ-
սինէ կէմիշ խոր , Կարապետ մահ-
քէմէյի ճինայէթէ չաղորդար :

Պու զաթ Թօգաուրը իմիշ , քէն-
տիսի 27-28 եաշնտա օլուպ , գտհ-
վէ ճիւղիք խորէր իմիշ :

Պունա տախի եէմին իթախիւ-
տիք տէն սօնրա , մախլամթընր պէ-
եան իթմէսի , Հիւսէյին Համիտ պէյ
էֆէնտի հաղըթիւրի թարաֆըն-
տան էմր պուլլուրուգտա :

Հիշ պիր շէյ պիւմէտիկինի , վէ
քէնտիսի մահքէմէտէ հաղոր պու-
լունան օլ խեղիյեէ Մուսթաֆա , վէ
քէյ Մէհէմէտ , վէ Դարամանը
Եօրկի կիպի պիր զատտարքգտա
պուլլունամեաճաղընր , վէ անլըր
բէք չօգ ճանլար եաղմըշ , վէ իշէ-
նիշէ՝ խանիւմանլար երգմիշ խե-
լէրտէ , քէնտիսի պէյլէ պիր դատ-
տարլըր , վէ պէյլէ պիր զալլըրըր
իրթիւքեապ խաւմէնէնէ կինի , վէ
զալպաղաւլըր զալթ վէ էտէվաթը
մախաուսէսի , խեղիյեէ վէ քօ-
լիսլէր թարաֆընտան թէհիյեէ օ-
լունուպ , աթըր զալպաղաւլ , մէրգու-
ման (եանի խեղիյեէ վէ քէյի ,
լէրի) իտուկինի , վէ հաթիմ , պիր
կիւն , խեղիյեէ քէյ Մէհէմէտ ,
քէնտիսինէ կէլէրէք , բաման , պէ-
նիմ պիր թաղըմ զալպաղաւլըր ա-
լէթլէրիմ վար տըր , նէրէնէ սագ-
լաեանըմա աւտիկինի , վէ պուրաթը
սագլամագ իւզրէ , քէնտիսինէ քէ-
նա իթախիկինի , վէ պիր կիւն , Դա-
սըմ բաշաեա կէօթիւրուքէրին-
տէ , օրատա , իքի գուժարպաղ ի-
լէ կէօրիւչաւքտէն սօնրա , օթընէ
օնա ինիլէ-էնլէ-էնլէ-էնլէ-էնլէ-էնլէ-
քէնտիսինի սաղը վէրտիլլէրինի , վէ
կէլէրէք , էրաղըր մէվճուտէ միեա-
նընտա , կիւեա քէնտիսինի օլմագ
իւզրէ , պիր իֆաաէ վար իտէտէ ,
մէրգուման խեղիյեէ Մուսթաֆա ,
վէ քէյ Մէհէմէտ , վէ Եօրկի , քէն-
տիսինի թէշլիլ , վէ օլ Եօրտա սէօյ
լէմէք իւզրէ թէլըրին (էօրթիմէք) ,
վէ միւթթէհիմէր ալէյհիտէ , օլ
վէճէլէ սէօյլէմէնէնէք , եանի եա-
լան շահատէթի էթմէնէնէք օլուր
իսէ , քէնտի Կարապետին ալլէյին
տէ տախի գալպաղաւլըր վէ սալի-
քէ իֆթիւրալըր էտէճէլլէրի , վէլ
հասըլ , քէնտի մահվընա չալըշա-
ճաղըրը պէեանըլլա , քէնտիսինի
թէհիտի էթտիլլէրինի , վէ իշպու-
թէհիտի վէ թէլըրին էտէրի օլա-
րագ , Պէյօղլու զապրթաւքնա կիթ-
միշ իսէտէ , ինիլըրին էթտիլլէրին-
սէն չօգ զիեատէ շէլլէր եաղտըր ,
լարընտան , զիլլի իֆաաէնի իմզա-
լամաղա , վիճտանը քէնտիսինէ մա-
նի օլարագ , իմզա տախի իթմէտի-
կինի , վէ օլ վաղըթ , բաշա հաղ-
րէթլէրի նէգտինէ տախի կիթմէ-
տիկինի , վէ անճաղ իշպու չալըշէն-
պիւհ կիւնի , բաշա հաղրէթլէրի
նէգտինէ կէօթիւրուլտի կիւնի , վէ
գտէն նա՝սըլ առնէմիւն , տէօրթ չիֆթ
լաղըրտըրը պիր ալարտա իտէմէ-
մէք , սէնին իշին ապէս տիր , Հէր
հալտէ մահքէմէնէ կիթմէլլիսին , վէ
պէյլէնէ էտաի շահատէթ էթմէլլի-
սինա տէլլէրէք , բաշա թարաֆընտան
տախի էօրթէտիլլէրին սէօյլէտի :

Իշպու զարալիպ նէվինտէն օլան
հալ , տնճագ սաթթ 11-11 1/2 րատ-
տէլլէրինտէ վոգուա կէլաի :

Միւրտախի ումուսի Համիտ պէյ ,
Եէվրէթիւ Բաաիշաքմըր էֆէն
տիմիլ , հիշ պիր շախար մասումու-
միւնէրէտ զարաղ վէ խուսուլմէթ
էտէրի օլարագ , պիւլա ճիւրմ մահ-
քիւմ վէ մաղաուր օլմաթըր թէհ-
վիլ պուեալ ըմտըրլարընր , վէ Կա-
րապետին իֆաաէնիլլէ , լէլլի մաս-
լահաթ (իշին քէնկի) պիւթիւն պիւ-
թիւն թէպէտալլ իթախիկինի , վէ
շու հալտէ , էվիլլէ էմրտէ , Կաշա-
պետին իֆաաէնիլլէ , սքհէլթ եա
տաէմի սքհէլթի անլաշըմաթընր ,
վէ մէրգուման Մուսթաֆա , վէ Մէ-
հէմէտ , վէ Եօրկի , վէ սքհէլթի
իֆաաէնի անլաշըմաթնա տէկին ,
Կարապետ տախի , հէման թահթը
լէվըրէքա ալընըպ , մէսէլլէ հա-
տիւնին թէպըրըր զըմընտա , ճա-
նիպի մահքէմէտէն պիր միւթթէն-
թիլ թալիկին պուլլունամաթընր , իտ-
տաա էյլէտի :

Իճապը , մահքէմէնէ լէտ-էթի-
թէլլէք քիւր , ուսուլլի մահքէմէ-
թէ ճէգալիյեէ պանունու մուվագ-
գալմընը 281 ինճի մատտէսի ման-
թաղուճա , մէրգումանը (տէօր
տիւնիւն) լիւզիւմա թէվըրթընա ,
վէ միւթթէլլիլ վաղալիլլի իֆա-
թիմէք իւզրէ , Եաթիւ էֆէնտիլլին
ինիլլիսապընա գարար վէրլիտի :

Պունուն իւզերինէ միւթթէհիմէր
սէվինիլ , ստմիլն սէվինիլ , վէ մահ-
քէմէնին առալէթիւտէն , վէ Կա-
րապետին տուլլուճա նէղաքէթին-
տէն , վէ ուլուվիլլի ճէնապընտան
սօլտեք , հէր քէն , Բաաիշաքմըր
էֆէնտիմիլ հաղրէթլէրի հաղգլա-
րընտա , էտիյեէ իսալիյեէնի թէք-
րար իտէր :

Միւմալիլլէյհիմ Եաթիւ , վէ Համ-
տի , վէ Թահսին էֆէնտիլլէր , ճիւ-
մաա իրթէսի աղաւթընր , եանի բա-
ղար կիճէնիլ , սապահա գատար
մահքէմէտէ կէլիլիլ , թահգըրգա-
թը միւթթալլիլլէնին սիւրաթը ի-
ֆաաթնա քէմալի կէրմ իլէ պէտ
վէ միւթալիլլէթ իտէրլէր :

Պագալըմ իշպու քէր գարիպ հա-
լին նէթիլլէսի նէտէ գարար գըլար
իսէ , եինէ պէեան իտէրլիլ :

ՏՈՒԽԱՆ ՐԷԺԻՍԻ

ՄԷՄԱԼԻՔԻ ՇԱՀԱՆԷ ՏՈՒԽԱՆԻԱՐԸ
ՍԻՒԾԹԷՐԷՔ ԵՆ ՄԷՆՅԱՍԱ

ՐԷՅԷ ԻՄԷՆԷՆԷ ԶՈՐԷՆԷՆԷ
(ՃԷՄԱՆ ԷՐԷՆԷ ԿԷՆԷՆԷ ՆԷՆԷՆԷՆԷ
ԽԷՄԷ)

18.—Րէժի անպարարընա վագ
օլունաճագ թիւթիւնլէրին հիւսնի
մուհաթագաւլը իշին մէսարիֆ վէ
մէսուլիկէթի քէնտիսինէ սլիտ օլ-
մագ իւզրէ լաղըմ կէլէն հէր տիր-
լիւ ինէթիւտի վէ ինիլլիմաթըն
իճրաթընա Րէժի իտարէսի մէճպուր
պուլլունաճագ տըր : Մահաուլ սա-
հիպլէրի տուխտընէ էճնաթը միւթ-
թէլլիլլէրին թէլլիլ իշին եաթրագ-
լարըն թէլլիլլի վէ թէրթիլլի կի-
պի միւթթա օլան մուհաթընա մէք-
քիւր իտարէ անպարարընտա իճ-
րա իթմէքտէ սէրպէսթ օլունաճ-
լար տըր : Զիւրարըն թիւթիւնլէրի-
նի Րէժի անպարարընտա իքի սէնէ
թէրքէ սէլահիկէթի օլունաճ , վէ
պու թիւթիւնլէր Րէժի անպարընա
թէլլիլլիտէն իթիպարէն պիրինճի
ալթը մահքէն իթթաթընա տէկին

մէքքիւր անպարարտա մէճնաճէն
հէքք իտիլլէնէք տիր : Անտէն սօն-
րա հէր ալլըր մահ իշին պիր ան-
պար քիրաթ սիլգ օլունաճագ , վէ
պունուն քէմիլլէթիլլէ սուրէթի իս-
թիֆաթ իլէրուտէ պիթթալլիլլէ
Պագը Ալիին նաղաթը թափալլիլլէ
արղ օլունաճագ նիլալլիլլէ իլէ
թալիլլէն վէ թահալտ գըրընաճագ
տըր : Թիւթիւնլէրին Րէժի անպար-
լարընա վագ վէ իտարթ թարթիլլէ-
տէն իթիպարէն իքի սէնէ միւրու-
լինտէ մահաուլ առապընա Րէժի
իտարէսի թարաֆընտան իթիլլար
քէլլիլլէթ օլունաթագ , 15 կիւն
առաճա մէօլ վէրիլլէնէք , վէ պու-
միւթթալլիլլէ ինգըրաթընտա տախի
մահաուլ մէքքիւր առապը թա-
րաֆընտան Րէժի անպարարընտան
գալարընաթը թալլիլլէրտէ , ի-
տարէլլի մէքքիւր իշպու մահաու-
լու , Րէժի անպարընըն քեալին օլ-
տուղու մահէլլին իտարէ մէճիլլի
թարաֆընտան պիր հիւթիւմէթ մէ-
մուրը հաղըր օլունաճագ հալտէ , իս-
րաճաթ իշին պիւ միւթալիլլէ ֆի-
րուլթ իտէնէք , վէ էսմանը հա-
սըլլէրինտէն անպար քէմէլլէրին
ալղ իլլէթիլլէն սօնրա , գուսու-
րունու առապը մահաուլ թէլլիլլէ
լիլլէնէնէք տիր : Էկէր միւշէրի
պուլլունաճ , վէ եաթաթ միւթալիլլէ
տէտէ վէրիլլէն ֆիւթաթ , զիւրարըն
իշին կէլլմէք իտէ , օ հալտէ թագ-
տիրի պահա գըմընտա , պիր Րէ-
ժի թարաֆընտան վէ տիլլէրի տա-
խի սահիպի մահաուլ վէ պունուն
զընապընտա հիւթիւմէթի մահէլլի
եէ ճանիպլինտէն միւթթէթալլիլլէ
մուլաթմիլլէ թալիլլէ օլունաթագ , վէ
լիւզուլլէ թագ տիրիլլէն թարաֆըն-
տէն պիր իշիւնիլլէ մուլաթմիլլէ տա-
խի նապ իտիլլէք , պու սուրէթի
լէ վագ օլունաճագ ֆիւթաթ կէօ-
րէ , Րէժի իտարէսի օ թիւթիւնլէ
իշիլլա իթմէնէ , վէ անպար իճա-
րէսին պիթ ինէլլիլ , գուսուր էս-
մանը սահիպլին ինէլլիլլէն միւ-
պուր օլունաճ տըր , վէ տուխտ
առապը թարաֆընտան հէր 6 մահ
նիհաթէթիւտէ վէրիլլէնէք օլան ան-
պար քիրաթ գալլէթէն Րէժի ի-
տարէսինէ թէլլիլլէ օլունաթագըր
հալտէ , հաղգլարընտա իտարէլլի
մէքքիւր Րէժի տիլլէ պու մուհաթէլլէ
իճրա իտիլլէնէք տիր :

19.—Զիւրար մէմալիլլէ շահանէ-
տէ սարթ օլունաճագ տուխտէ մահ-
սուլլարընը միւթէլլէրտ Րէժի իտա-
րէսինէ սաթթալ , ալէր հիշ պիր
քիմէսնէնէ ֆիւրուլթ իտէմէնէ-
նէլլէր , վէ իթրաճաթ մախաուլ
օլան մահաուլլարընը 13 ինճիւ մատ-
տէ ահաթմաթնա թէվիլլիլլէ սէր-
պէսթէն սաթթալլիլլէնէլլէր տիր :

20.—Երքէթ , քէնտիսինէ լիւ-
զուլի օլունաճ տուխտէն ֆիւթա-
թընը առապը մահաուլ իլէ ուղլա-
շարագ պիթ թալիլլէն մուպաեա
իտէնէք տիր : Եանէտ ֆիւթաթնա
ուլլուշուլլաթըր վէ 18 ինճի մատ-
տէտէ թալիլլէ օլունան միւթթէթ
զարաֆընտա , զիւրար , իթրաճաթ իշին
միւշթիլլի պուլլունաթըրը հալտէ ,
մատտէլլի մէքքիւր տէն կէօլլէրի-
լէն մուհաթէլլէ իճրա օլունաճագ
տըր : Իքի սէնէ միւթթալլիլլէն էսմա-
լի ճէրլեանընտա պիլլէ 18 ինճի
մատտէտէ պէեան օլունաթագը
վէճէլլէ , մուլաթմիլլէր վաթթիւտ-
սըլլա տուխտընըն թագտիրի
զըլլմէթիլլէ թալլէպ իլլէմէնէ զիւր-

րաթն սէլահիկէթի օլունաճ , վէ
պու հալտէ թիւթիւնլէրին անի-
ֆիւլ պէեան մուլաթմիլլէրին թագ-
տիր իլլէթիլլի ֆիւթաթ իւզրէ Րէժի-
եէ սաթթաթա վէ Րէժի տախի մէք-
քիւր թիւթիւնլէրի քէլլիլլէ օ ֆի-
ւթաթ իշիլլա իլլէմէնէ մէճպուր
պուլլունաճագ տըր :

21.—Սարթիւթա մախաուլ օ-
լան թիւթիւնլէր քեաթթէթէն Րէ-
ժի ֆապրիլլաթընտան չըղաճագ
տըր : Էնֆիլլէ տախի տախիլ օլմագ-
իւզրէ , հէր նէվ թիւթիւնլէր իմալը ,
առապը նա իշին քիլլիլլէն մէմ-
նու օլունա , միւնհաթընը Րէժի
ալլա պուլլունաճագ տըր : Րէժի
սուլլիլլէն թէլլիլլէն միւթթէթա-
մին պուլլունաճագ օլան ֆիւթաթնը
ալլիլլէն շէրթաուլլիլլէն իթի-
պարէն , տուխտ իմալը իշին իսթի-
տաի միւթթաթ իտէնէք օլան էֆ-
րատա , ճանիպը հիւթիւմէթի Սէ-
նիլլէտէն բուլաթ թիւթալլուլլ-
մաեաճագ տըր : Էլլէվմ մէվճուտ
օլան տուխտ ֆապրիլլաթըն Րէժի
շիլլէթի թարաֆընտան վուզու
պուլլաճագ իլան մուհաթիլլէն , շիւ-
թէթի մէրգուլլէն մուհաթիլլաթ
պալլաթըր թարթիլլէն իթիպարէն
սիլլալլիլլէն մէմու օլունաճ ,
վէ ֆապրիլլաթընը օլմագը մա-
լիլլէ պուլլունաթագ տըր վէ իթրաճա-
թ թիւթիւնլէր իթմէմիշ օլունաճըր
գընըմը թիւթիւն վէ սիլլալլէ վէ
նէլլիլլէն Էնֆիլլէն հէման Րէժի
սաթթաթա մէճպուր օլունաճըր
տըր : Եանէտ տուխտըն ֆիւթաթը
հաղգընտա Րէժի իլլէ պէլլիլլէրին-
տէ թիւթիլլաթ հաթըր օլմագ իտէ ,
թագտիրի պահա գըմընտա իքի
թարաֆտան պիրթ մուլաթմիլլէ թալ-
նին օլունաթագ , վէ իլլուլլէ հա-
լինտէ թարաֆէլլէն պիր իշիւն-
նու մուլաթմիլլէ տախի նապ իտի-
լլէք , պու սուրէթի վագ օլունա-
ճագ ֆիւթաթ կէօրէ Րէժի իտա-
րէսի մէքքիւր թիւթիւնլէրի իշիլլա-
րա թիւթիւն մէճպուր օլունաճ տըր
վէ քէլլիլլէ թարթիլլի մէքքիւրտէ
մէմալիլլէ էնէպիլլէ իթրաճ օլուն-
մագ իւզրէ ֆապրիլլաթընը վէ եա
սալիլլէրի եէթիլլէ գալլմը պու-
լունան պալլէտէ մէմուր իլլէ էճ-
նա թիւթիւնլէրէ եէրի եաթրագ
տուլալլաթընա կէլլիլլէ , պունալ-
ըր առապը տէրհալ Րէժի անպար-
լարընա թէվաթ իլլէմէնէ մէճպուր
օլունաճըր , վէ օրատա տախի իշ-
պու թիւթիւնլէր հաղգընտա 16 ին-
ճը վէ 18 ինճի մատտէլլէր ահաթ-
մընա թէվիլլէ հաթընէթ իտիլլէ-
նէք տիր : (Տէլաթ)

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՇԱՐՓՈՒՄ

ՏԵՏԳ 2.

ԲՈՒՄԷՆԷՆԷՆԷՆԷ . - Հաւատք (նամակ
Օտեան էֆէնտիլլի) . - Նիլվանա (պատաս-
խան խմաղըր) . - Եղկիլլի Ռուսահալը . -
Իթալան խալլը . - Կաթողիկոսական
ընտրելիք . - Երեւանի խանական ընտրու-
թիւնք . - Հմալը . - Խաղաղութիւնք . -
Երեւանի խաղաղութիւնք :

Հեղինակին հասցէն է Գրատուն Արամ-
եան , Չաղմագըրլար Եօղուշու , Յակոբ-
եան խան ,

Տաւնըրլու տետրին (պիլլէն տարե-
կան) բաժանորդալլին է Պօլլը Համար
20 , գաւառագ Համար 25 գահէկան , իսկ
օտար երկիրներու համար 6 ֆուսէք :

